

15 Ιουλίου, 1996

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/στές]

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Εφεσείοντες,

v.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ,

Εφεσίβλητης.

(Ποινικές Εφέσεις Αρ. 6161 και 6162).

-
- Ποινή — Εισαγωγή ρητίνης κάνναβης, κάνναβης και κοκαΐνης — Χρήση ρητίνης κάνναβης — Κατοχή ρητίνης κάνναβης και κοκαΐνης — Ομολογία και παραδοχή — Επιβολή συντρεχουσών ποινών φυλάκισης τεσσάρων μηνών στις κατηγορίες εισαγωγής ρητίνης κάνναβης, τεσσάρων μηνών στην κατηγορία χρήσης κάνναβης, έξι μηνών στην κατηγορία εισαγωγής ρητίνης κάνναβης και κάνναβης και εννέα μηνών στην κατηγορία εισαγωγής κοκαΐνης — Τα ναρκωτικά προσορίζονταν για προσωπική χρήση — Το ύψος των ποινών επικυρώθηκε από το Εφετείο, το οποίο τις χαρακτήρισε επιεικείς. 5
- Ποινή — Πότε αρχίζει η έκτιση της ποινής — Ο περί Ποινικής Δικονομίας Νόμος, Κεφ. 155, Άρθρο 117(1), όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2/75 — Εφαρμοστέες αρχές. 10
- Ποινή — Εξατομίκευση — Αποτρεπτική ποινή — Η εξατομίκευση δεν πρέπει να εξουδετερώνει την αποτρεπτικότητα της ποινής, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις αδικημάτων που σχετίζονται με ναρκωτικά λόγω της έξαρσης που σημειώνεται στη διάπραξη των αδικημάτων αυτών στον τόπο μας. 15
- Τα ναρκωτικά αποστέλλονταν ταχυδρομικώς στην Κύπρο από τη Γερμανία σε παραλήπτη που ήταν υπαρκτό πρόσωπο, αλλά που βρισκόταν εκτός Κύπρου και ήταν περιτυλιγμένα σε φάκελο τον οποίο ο ταχυδρόμος είχε παραδώσει στους εφεσείοντες στις 2 Φεβρουαρίου 1996. Η ποσότητα των ναρκωτικών ήταν 26,3 γραμμάρια ρητίνης κάνναβης, 2,35 γραμμάρια κάνναβης και 0,73 γραμμάρια κοκαΐνης. Εισαγωγή ρητίνης κάνναβης έγινε και προηγουμένως. 20
- 25

ως δηλ. τον Ιανουάριο και Ιούλιο του 1995.

5 Το πρωτόδικο Δικαστήριο επιβάλλοντας τις ποινές στις 29 Απριλίου 1996, διέταξε να αρχίσουν από τις 25 Απριλίου 1996 που ήταν η προηγούμενη συνεδρία του, χωρίς να αιτιολογήσει τη διαταγή του.

10 Το ζήτημα που εγέρθηκε από την πιο πάνω προσέγγιση του Δικαστηρίου, εξετάστηκε προκαταρκτικά και αυτεπάγγελα από το Εφετείο το οποίο αποφάνθηκε ότι:

15 Σύμφωνα με τη ρητή πρόνοια του Άρθρου 117(1) του Κεφ. 155, η έκτιση της ποινής αρχίζει από την ημέρα που καταγνώστηκε. Η όποια μείωση της ποινής, ανάλογα με την περίοδο προφυλάκισης επέρχεται με την αφαίρεση της σχετικής περιόδου από το τέλος και όχι με την έναρξη της ποινής ενωρίτερα. Η νομοθετική πρόνοια για μείωση επενεργεί αυτόματα και μπορεί να παραμεριστεί μόνο με ρητή διαταγή, πράγμα που δεν έγινε στην παρούσα υπόθεση. Γι' αυτό ο χρόνος έκτισης της φυλάκισης, μειώνεται με αναφορά προς 20 την 29 Απριλίου 1996, ανάλογα με το σύνολο της προφυλάκισης των εφεσειόντων, δηλ. για τον 1ον εφεσειόντα από 2.2.96 μέχρι 13.3.96 για τον 2ον εφεσειόντα από 2.2.96 μέχρι 5.3.96 και για τους δύο εφεσειόντες από 25.4.96 μέχρι 28.4.96.

25 Το Εφετείο απέρριψε τις εφέσεις εναντίον της ποινής η οποία κατά τους ισχυρισμούς των εφεσειόντων ήταν έκδηλα υπερβολική και αποφάνθηκε ότι:

30 Η εγγενής δυσκολία στην εξιχνίαση των αδικημάτων λόγω του τρόπου εισαγωγής των ναρκωτικών, που οι ίδιοι οι εφεσειόντες επέλεξαν να υιοθετήσουν, δεν επαύξανε την αξία της παραδοχής τους.

35 Ο προορισμός των ναρκωτικών για προσωπική χρήση δεν εκτόπισε την αναγκαιότητα για επιβολή αποτρεπτικής ποινής.

40 Η συχνότητα στη διάπραξη αδικημάτων αναφορικά με τα ναρκωτικά, δημιουργεί μεγάλη ανησυχία η οποία εκφράστηκε και από το νομοθέτη με την πρόσφατη αύξηση ποινών την οποία επέφερε με τον τροποποιητικό Νόμο 20(1)/1992.

Οι εφέσεις, όσον αφορά το ύψος των ποινών, απορρίπτονται.

Υπόθεση που αναφέρθηκε:

Γενικός Εισαγγελέας ν. Ελευθερίου άλλως Αστρού (1996) 2 Α.Α.Δ. 192.

Εφέσεις εναντίον Ποινής.

5

Εφέσεις εναντίον της ποινής από Δημήτριο Παυλίδη και Σπύρο Παντελάκο οι οποίοι κρίθηκαν ένοχοι στις 29 Απριλίου, 1996 από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 4157/96) στις κατηγορίες για εισαγωγή, κατοχή και χρήση ρητίνης κάνναβης κατά παράβαση του περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμου 29/77 όπως τροποποιήθηκε από τους Νόμους 67/83 και 20(2)/92 και καταδικάστηκαν από Παμπαλλή, Α.Ε.Δ. σε συντρέχουσες ποινές φυλάκισης: στην 1η, 2η και 3η κατηγορία τεσσάρων μηνών· στην 4η έξι μηνών· στην 5η εννέα μηνών· στην 6η και 7η κατηγορία δεν επιβλήθηκε ποινή.

Γ. Α. Γεωργίου, για τον 1ο Εφεσεύοντα.

20

Μ. Σταματάρης, για τον 2ο Εφεσεύοντα.

Α. Μ. Αγγελίδης, Εισαγγελέας.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Νικολάου, Δ. 25

ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ.: Οι εφεσεύοντες απέκτησαν πρόσβαση σε ναρκωτικά με τρόπο τον οποίο για πρώτη φορά έφερε στο φως η παρούσα υπόθεση. Τα ναρκωτικά εισάγονταν στην Κύπρο μέσω του ταχυδρομείου. Κατόπιν διευθέτησης των εφεσεύοντων με φίλο τους που διέμενε στη Γερμανία, αποστέλλονταν στη διεύθυνσή τους στον Άγ. Δομέτιο σε φάκελο στον οποίο ως παραλήπτης εμφανιζόταν πρόσωπο άλλο που ήταν υπαρκτό αλλά που απουσίαζε από την Κύπρο. 35

Υπήρξαν τρεις τέτοιες περιπτώσεις εισαγωγής. Τις πρώτες δύο τις διενήργησε μόνος ο 2ος εφεσεύων τον Ιανουάριο και τον Ιούλιο του 1995. Αφορούσαν ρητίνη κάνναβη μη διαπιστωθείσας ποσότητας. Στην χρήση της πρώτης παρτίδας συμμετείχε και ο 1ος εφεσεύων. Η τρίτη περίπτωση σημειώθηκε στις 2 Φεβρουαρίου 1996 και αποτελούσε κοινό εγχείρημα των δύο. Αφορούσε 26,3 γραμμάρια ρητίνης κάνναβης, 2,35 γραμμάρια κάνναβης και 0,73 γραμμάρια κοκαΐνης. Διαπιστώθηκε ως αποτέλεσμα έρευνας, δι- 40

νάμει δικαστικού εντάλματος, η οποία έγινε στην οικία όπου διέμεναν. Τα ναρκωτικά βρίσκονταν περιτυλιγμένα και τοποθετημένα στο φάκελο τον οποίο ο ταχυδρόμος είχε παραδώσει στους εφεσείοντες λίγο ενωρίτερα εκείνη την ημέρα. Η πρώτη τους αντίδραση ήταν ότι δεν είχαν οποιαδήποτε σχέση με τον φάκελο και το περιεχόμενό του. Ακολούθως όμως, δίνοντας κατάθεση στον αστυνομικό σταθμό, όχι μόνο παραδέχθηκαν ενοχή στην υπό εξέταση υπόθεση αλλά και προέβησαν σε αποκάλυψη των δύο προηγούμενων περιπτώσεων.

10

Ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου οι εφεσείοντες παραδέχθηκαν ενοχή στις αντίστοιχες κατηγορίες που τους προσήφθησαν. Ο 2ος εφεσείων για εισαγωγή ρητίνης κάνναβης τον Ιανουάριο και Ιούλιο του 1995 - η 1η και η 3η κατηγορία - ενώ και οι δυο μαζί για χρήση ρητίνης κάνναβης τον Ιανουάριο του 1995 - η 2η κατηγορία - για εισαγωγή στις 2 Φεβρουαρίου 1996 ρητίνης κάνναβης και κάνναβης - η 4η κατηγορία - και κοκαΐνης - η 5η κατηγορία - όπως και για κατοχή των εν λόγω ναρκωτικών ανάλογα με την τάξη στην οποία ανήκουν - η 6η και 7η κατηγορία αντιστοίχως. Επιβλήθηκαν συντρέχουσες ποινές φυλάκισης: στην 1η, 2η και 3η κατηγορία, τεσσάρων μηνών, στην 4η έξι μηνών, και στην 5η εννέα μηνών, ενώ στην 6η και 7η δεν επιβλήθηκε ποινή εν όψει των ποινών που επιβλήθηκαν στην 4η και 5η αντιστοίχως.

25

Οι ποινές επιβλήθηκαν στις 29 Απριλίου 1996. Ωστόσο το δικαστήριο διέταξε να αρχίσουν από τις 25 Απριλίου 1996 που ήταν η προηγούμενη συνεδρία του, χωρίς να εξειδικεύσει τον λόγο για αυτή τη διαταγή. Σύμφωνα με το άρθρο 117(1) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155 (όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 2/1975):

30

“..... η έκτισις της ποινής φυλακίσεως άρχεται από της ημέρας καθ’ ην αύτη κατεγνώσθη, η περίοδος, όμως, ταύτης, εκτός εάν το Δικαστήριον διατάξη άλλως, μειούται κατά το χρονικόν διάστημα καθ’ό ο καταδικασθείς ετέλει, δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, εν προφυλακίσει.”

35

Ας σημειωθεί ότι οι εφεσείοντες παρέμειναν υποκράτηση σε σχέση με την υπόθεση κατά τις εξής περιόδους: Ο 1ος από 2.2.96 μέχρι 13.3.96 και από 25.4.96 μέχρι 29.4.96, ενώ ο 2ος από 2.2.96 μέχρι 5.3.96 και από 25.4.96 μέχρι 29.4.96. Εγείρεται λοιπόν ζήτημα ως προς την εν τέλει χρονική έκταση των επιβληθεισών ποινών. Και πρέπει αυτό να εξεταστεί προκαταρκτικά ως προϋπόθεση για τα περαιτέρω. Γιατί παρόλον που δεν εξειδικεύε-

40

ται στην έφεση, θεωρούμε ότι εγείρεται σιωπηρά εφόσον αποτελεί το υπόβαθρο των διατυπωθέντων λόγων.

Μας φαίνεται ότι η διαταγή που ορίζει ότι η ποινή στην κάθε περίπτωση αρχίζει από ημερομηνία προγενέστερη, βρίσκεται σε αντίθεση με τη ρητή πρόνοια στο άρθρο 117(1) σύμφωνα με την οποία η έκτιση της ποινής αρχίζει από την ημέρα που καταγνώστηκε. Η όποια μείωση, ανάλογα με την περίοδο προφυλάκισης, δεν επέρχεται με την έναρξη της ποινής ενωρίτερα αλλά με την αφαίρεση της σχετικής περιόδου από το τέλος. Θα πρέπει λοιπόν να το εκλάβουμε, εν όψει της κατηγορηματικής χρονικής σηματοδότησης που περιέχεται στο άρθρο 117(1), ότι οι επιβληθείσες ποινές φυλάκισης άρχισαν από τις 29 Απριλίου 1996 και όχι ενωρίτερα. Κατόπιν τούτου δεν νομίζουμε πως θα ήταν ορθό να υποθέσουμε ότι η εν λόγω διαταγή προοριζόταν να ρυθμίσει το ζήτημα μείωσης της ποινής με αναφορά προς μόνο μέρος της περιόδου προφυλάκισης έτσι ώστε να εκληφθεί ως αποκλείουσα τη μείωση για την προηγούμενη περίοδο. Η νομοθετική πρόνοια για μείωση επενεργεί αυτόματα και εκτοπίζεται μόνο από σαφή διαταγή που στοχευμένα αναφέρεται στο ζήτημα. Ελλείπει εν προκειμένω τέτοια διαταγή. Συνεπώς, το άρθρο 117(1) λειτουργεί προς μείωση των επιβληθεισών ποινών, ίση με το σύνολο του χρόνου προφυλάκισης.

Σε ό,τι αφορά τις ποινές καθεαυτές, οι εφεσεύοντες τις προσβάλλουν ως υπερβολικές, προβάλλοντας ως λόγους πρώτο, ότι το δικαστήριο δεν έλαβε επαρκώς υπόψη τα όσα προτάθηκαν ως ελαφρυντικά στοιχεία και μετριαστικοί για την ποινή παράγοντες και, δεύτερο, ότι εφάρμοσε λανθασμένα κριτήρια τόσο στην επιλογή του είδους όσο και στον καθορισμό του ύψους της. Καθώς ανέφεραν οι συνήγοροί τους, περιστατικά που να επέτειναν τη σοβαρότητα των αδικημάτων δεν υπήρχαν ενώ άλλα καθιστούσαν τα αδικήματα λιγότερο σοβαρά. Το άρθρο 30(4) του περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμου του 1977 (όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.20(1)/1992) αναφέρεται στα μεν και στα δε. Τόνισαν ότι οι ποσότητες των εισαχθέντων ναρκωτικών ήταν πολύ μικρές και προοριζόνταν για προσωπική, περιστασιακή χρήση. Εισηγήθηκαν ότι παρόλον που το δικαστήριο ρητά κατέιθνε την προσοχή του σε αυτές τις πτυχές - όπως άλλωστε, πρέπει να προσθέσουμε, κατέιθνε την προσοχή του και στο είδος των ναρκωτικών - δεν αποδόθηκε, εν όψει των επιβληθεισών ποινών, η δέουσα βαρύτητα. Έπειτα οι συνήγοροι επεσήμαναν τη συμβολή των εφεσεύοντων στη διαλεύκανση της υπόθεσης. Υπογράμμισαν ότι χωρίς ομολογίες δεν θα υπήρχε δυνατότητα στοιχειοθέτησης των κατηγοριών οι οποίες αναφέρονται στις πρώτες δύο περιπτώσεις και το ίδιο θα μπορού-

σε να συμβεί σε σχέση με τις κατηγορίες οι οποίες αναφέρονται στην τρίτη περίπτωση ή τουλάχιστο να καθιστούσαν την εξιχνίαση της δύσκολη. Ενώ το δικαστήριο θεώρησε πως η παραδοχή των εφεσεσιόντων σε σχέση με αυτή την τελευταία είχε μειωμένη αξία, προσεγγίζοντάς την ως περίπτωση στην οποία καταλήφθηκαν επ' αυτοφώρω. Τέλος, οι συνήγοροι εισηγήθηκαν ότι όπου, όπως εδώ, τα ναρκωτικά προορίζονταν για προσωπική χρήση δεν συνέτρεχε λόγος για την επιβολή αποτρεπτικών ποινών οι οποίες, κατά την άποψή τους, άρμοζαν μόνο για αδικήματα προμήθειας ναρκωτικών σε τρίτους. Ενώ το δικαστήριο στάθμισε τη δυνατότητα εξατομίκευσης έναντι της αναγκαιότητας για αποτροπή.

Κατά τη γνώμη μας, το δικαστήριο ορθά αντίκρουσε τα γεγονότα και τις περιβάλλουσες συνθήκες, απέδωσε στα ελαφρυντικά στοιχεία και στους μετριαστικούς για την ποινή παράγοντες τη δέουσα βαρύτητα σταθμίζοντας τα πάντα με προσοχή και εφάρμοσε τα ενδεδειγμένα κριτήρια για την επιλογή του είδους και τον καθορισμό του ύψους των ποινών. Εξειδικεύουμε τα εξής ως απάντηση στα όσα πρότειναν οι συνήγοροι. Πρώτο, οι ποινές συνταιριάζονται πλήρως με το είδος και την ποσότητα των ναρκωτικών. Δεύτερο, οι ομολογίες των εφεσεσιόντων και η συνεργασία τους με την αστυνομία λήφθηκαν πλήρως υπόψη. Σχετικά με την τρίτη περίπτωση εισαγωγής, θεωρούμε εύστοχη την πρωτόδικη υπόδειξη ότι οι συνθήκες ανεύρεσης των ναρκωτικών μείωναν την αξία της παραδοχής των εφεσεσιόντων η οποία δεν μπορούσε παρά να ιδωθεί στο πλαίσιο στο οποίο προέκυψε. Ούτε και νομίζουμε ότι η εγγενής δυσκολία στην εξιχνίαση, εξ αιτίας του τρόπου τον οποίο οι ίδιοι οι εφεσεσιόντες επέλεξαν για την εισαγωγή των ναρκωτικών, επαύξανε την αξία της παραδοχής τους. Ένα τέτοιο πλεονέκτημα θα ήταν άτοπο. Τουναντίον, ο επιλεγής τρόπος προσδίδει στην υπόθεση μια όλως ιδιαίτερη σοβαρότητα. Τέλος, το δικαστήριο ορθά ήταν που στάθμισε την εξατομίκευση έναντι της αποτροπής. Το ότι τα εισαχθέντα ναρκωτικά προορίζονταν για προσωπική χρήση δεν εκτόπιζε την αναγκαιότητα για αποτροπή.

Όπως τονίζεται στη νομολογία, είναι καθήκον των δικαστηρίων να συμβάλλουν, με την επιβολή αποτρεπτικών ποινών, στον αγώνα κατά των ναρκωτικών. Έχει βέβαια και η εξατομίκευση τη θέση της. Δεν πρέπει όμως η εξατομίκευση να εξουδετερώνει ή να αποδυναμώνει τη μέριμνα για προστασία της κοινωνίας. Αυτό ισχύει για κάθε είδους αδικήμα που σχετίζεται με ναρκωτικά. Αλλά δεν σημαίνει ότι το ισοζύγιο οδηγεί απαραίτητα στο ίδιο αποτέλεσμα: βλ. για παράδειγμα την πρόσφατη απόφαση του Εφετείου στην υπόθεση *Γενικού Εισαγγελέα ν. Ελευθερίου άλλως*

Άσπρου (1996) 2 Α.Α.Δ. 192 όπου υπερίσχυσε απόλυτα η εξατομίκευση χωρίς να αναιρείται ο γενικός κανόνας.

Αδικήματα που σχετίζονται με ναρκωτικά εμφανίζονται δυστυχώς πολύ συχνά στον τόπο μας. Και δεν μπορούμε παρά να εκφράσουμε και πάλι την ανησυχία μας. Την ίδια ανησυχία εξέφρασε άλλωστε και ο νομοθέτης με την πρόσφατη αύξηση ποινών την οποία επέφερε με τον τροποποιητικό Νόμο 20(Ι)/1992. Οι ποινές που επιβλήθηκαν στην παρούσα υπόθεση όχι μόνο δεν είναι υπερβολικές αλλά, αντίθετα, είναι πολύ επιεικείς. 5 10

Οι εφέσεις, σε ό,τι αφορά το ύψος των ποινών, αποτυγχάνουν και απορρίπτονται. Σε ό,τι όμως αφορά τον χρόνο έκτισης της φυλάκισης, επέρχεται μείωση με αναφορά προς την ημερομηνία επιβολής των ποινών, που ήταν η 29 Απριλίου 1996 και τούτο ανάλογα με το σύνολο της αντίστοιχης προφυλάκισης, ήτοι: 15

(α) για τον 1ο εφεσείοντα από 2.2.96 μέχρι 13.3.96 και από 25.4.96 μέχρι 28.4.96. και 20

(β) για τον 2ο εφεσείοντα από 2.2.96 μέχρι 5.3.96 και από 25.4.96 μέχρι 28.4.96.

Δίδονται οδηγίες στον Πρωτοκολλητή να γνωστοποιήσει αυτή την κατάληξη στο Διευθυντή Κεντρικών Φυλακών. 25

Οι εφέσεις απορρίπτονται όσον αφορά το ύψος των ποινών.